

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՌԱՄՈՒՆՈՒՅ 100 ԴՐՇ.
"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

100 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԲ

ՕՐԱԹԵՐԹ

«طاشينك» ارمنيجه يومی سياسي غزته
صاحب امتياز: هرايد ماموريان - ازمر

Բաժնորդագրութիւնը, կ'ոկարէ
ամէն ամսոյ 1 ին և 15 ին

Չհրատարակուած ծնագիրները
եւ չին երուր

ՏԵՕՐԷՆ - ԵՄԲԱՍԳՐԱՊԵՏ
Z. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

100 ՓԱՐԱ

ԿԸ ՀԱՒԱՏԱՆ

ԹԵ ԿՈՒԶԵՆ ՀԱՒԱՏԱՑՆԵԼ

Խորհրդարանին բեմէն և թուրք թերթերու մէջ, յայտնի ջանք մը կայ, հայոց հարստահարութիւններուն չափ՝ թուրքերն ևս հարստահարեալ ցոյց տալ: Գովելի եռանդ մը, որ հետզհետէ ծիծաղաշարժ հանգամանք մը կ'առնէ և երևան կը հանէ թուրք մտայնութեան աստիճանաշար: Բնականաբար չենք կրնար անոնց բերանն կարկել, գրիչը կոտրել: Ազատ են մարդիկը ու զանազան չափ յառաջ քաշելու և վելջ ի վերջոյ, հայոց կրած զուլումներն ու տառապանքներն գլխի անցնելէ զատ, որ մըն ալ ապացուցանել ջանալու թէ հայոց բոլոր ջարդերն, կրած անարար, անկարգաւոր յիշատակներն նոյն ինքն հայերն կազմակերպած են . . .

Ոչինչ կայ զարմանալի, որովհետեւ հայ ժողովուրդին նկատմամբ սուրբութեամբ դժոխային, գազանային ծաւալելի կերտման մէջ, այնպիսի բարձր գիրքերու վրայ գտնուող թագնուած ճիւղերու կան հետզհետէ երևան ելնոց կամ երևան ելնելիք, որ բնականաբար գալարումներ պիտի ունենան և իրենց յանցանքներուն իրր թեթևացում ըսենք, թէ չբնականաբար ծաւալելի, պիտի ուզեն իրաց նոր ընթացք մը ստեղծել, և վերջ ի վերջոյ հայոց զահիճներն՝ նոյն իսկ հայերն ցոյց տուր:

Ամեն բան յուսարի է, ամեն ինչ կարելի է անկալել, չէ՞ որ Համիտ անոնց ուսուցիչն եղած է, և հայկական ջարդերու պահուն միշտ պատճառն հայերը ցոյց տուած: Պատճառ մը կ'ա՞յ որ այժմ ալ իթթիհատի ձագուկներն և անոնց համակիրներն նոյնիմաստ ընթացքի մը չհետեւին:

Բայց թողունք զանոնք, զառամեալի իրենց նպատակներուն մէջ և դառնանք խորհրդարանական արիւթներուն և թուրք մտաւարականութեան առաջնորդներուն հարցնելու համար անոնց թէ՛ կ'հաւատան ինչ որ կ'խօսին ու կ'գրեն, թէ՛ կուզեն մեզի հաւատացնել, առանց իրենց ըսած ու գրածներէն տող մը իսկ հաւատարմութիւն:

Եթէ համոզումով կ'խօսին ու կ'գրեն, պարզապէս արգահատելի են, իսկ եթէ կուզեն մեզի միայն հաւատացնել, անօգուտ է, պարզապէս աշխատութիւն մըն է և պարզապէս ժամաւաճառութիւն մը, սա պարզ ու մէկին պատճառով որ իրենց բաժնեկիցն չենք հաւատար, որովհետեւ ամենքն ալ սխալ ու սուտ են, սա բացորոշ գրգռող որ՝ նոյն իսկ այսօր եթէ իրողութիւն մը, ճշմարտութիւն մը խոստովանին, իրենց մէջ գալուն կասկածանքով պիտի վերաբերուինք և չպիտի ուզենք հաւատալ:

Չյաջողեցանք ցարդ անոնց հասկցնել, թէ և շատ լաւ կը հասկնան, բայց չեն ուզեր այդպէս ձեռնարկել, թէ՛ խօսքի ու գրչի օճան անցած է և գործ ու գործադրութիւն պէտք է մեզի, մինչև որ չօշակելի փաստերով և տեսանելի ապացոյցներով չհամոզուինք կատարուածին մասին, չենք կրնար

մտիկ ընել իրենց և լայնամտութիւնն ունենալ, ցվերջ իրենց գրածները կարդալու:

Փաղաքական յանցանքներուն ներքեւ արուեստական ըսին և գեո ըստ կ'ըման, իզմիրցի հինգ հայեր Տիար Ա. Արզուման և իր չորս ընկերները Հայ աքսորականներուն իրենց բնակավայրերն դառնալու հրամանն տուինք ըսին և թշուառութիւն չմնաց որ չկրնին այդ դժբաղդներն, որպէսզի յաջողին փոխադրութեան միջոց գտնել վերադառնալու համար: Տարագրեալներու բնակավայրերն պիտի յանձնուին ըսին և դառնալ յաջողողներն սպառնալիքներով կ'իշխուին իրենց օճակներէն, որովհետեւ գեո այդ տուններն, հակառակ հրատարակուած հրամանին, չեն պարպուած: Որքերն ու որքուհիներն պիտի յանձնուին ըսին ու հրամայեցին և այսօր կան հարկեր հաղորդուող որքեր, որքուհիներ, որոնք կ'ըման թուրքերու ձեռք և որոնք բացէ ի բաց կ'մերժեն յանձնել հայ վերին իշխանութեանց: Գողցուած գոյքեր և եկեղեցական զգեստներ ու սպասներ պիտի յանձնուին ըսին, բայց մտիկ ընող չեղաւ, իսլամացած կամ իսլամ ձեռնած հայ պարսիկ և կիներ սպաս են և անպատիժ իրենց նախահարց կրօնն ընդգրկելու ըսին և հաղարուող իսլամացած կիներէն ու ալքերէն իրենց հայտատանաց եկեղեցին գարծողներ չտեսնեց:

Վերջապէս այս և անոնց նման կարգ մը օրէնքներ, հրամաններ և որոշումներ մեռեալ տառեր մնացին ինչո՞ւ: Ահա այս ինչո՞ւն ձեզի ազգայնամուլ, թէ և անիմաստ սղոյալամուլ, մէպուսներ ու հրապարակագիրներ, ձեզի հարցնելու է:

Այսօր հայերն, մանաւանդ ներքին գաւառներն գտնուող հայերն, ինչ որ էին՝ գիտկներու շուրջ պար ընող և արիւնի հոտէն հրճուող բոքերներու գահիճին ժամանակ. միևնոյն կացութեան մէջ կը գտնուին, սա տարբերութեամբ որ առ այժմ ըսին չեն մահացուիր, այլ պատրաստուած ու սարքուած բնական մահուամբ կ'սպաննուին:

Եթէ անկեղծ էք, պարոն մէպուսներ և հրապարակագիրներ ձեր անհանդուրժելի ունայնախօսութիւններուն տեղ ցոյց տուէք գործ, գործնալ գործ և միշտ գործ:

Հայը այսօր գործնական շօշափելի գործադրութիւններու անկալութիւնն կուզէ իրականացնել տեսնել և ձեր բնածններուն հաւատար կամ ո՛չ, իրեն համար արժէք մը չունին, այլևս չխաբուիր և որոշած է չխաբուիր, հասկնանք զիրար միտնալով ընդ միշտ:

Հ. Մ.

ՎԱՆՈՒԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը օր առաջ «Դաշինք» ի մէջ հրատարակուեցաւ Քաղաքական Ժողովոյ մէկ որոշումը, տարագրեալներու և որքերու մասին ժողովրդային ընդհանուր հանգանակութեան մը սկսելու համար, և այս նպատակին յաջողութեան համար, Ժողովն ընտրած էր մասնաւոր յանձնաժողով մը, իզմիրի պատկառելի և գործունեայ ազգայիններէ:

Ներկայ ճգնաժամային ըրողներուն մէջ ամեն ոք գիտէ թէ ամեն բանի ջիւղն գրամն է: Այն օրէն որ Գերմանիոյ ջախջախեցաւ, այդ օրէն Հինդուստանի սկզբունքը, թէ այս պարտաւ և ի մասնաւորի պատերազմին մէջ ջիւղն է որ պիտի յաղթէ և որու արձագանգն կ'զան կապիկներու նման թուրքերը, խայտառակուեցաւ և անգլիական գործնական սկզբունքը, թէ գրամն է ամեն ինչ գլխի հանողը, յաղթանակ տարաւ:

Այսպէս ալ Հայոց ծովամասն ու մինչ, անպատե պիտոյքներուն միակ զարմանք, միակ օգտակար հանդիսացող գրամն է այսօր Անգլոսոս կրեմիականներով զիրար խորելու ջանք, այս է այսօրուան պէտքը, անհրաժեշտութիւնը, եթէ գրամ ունինք և առատ գրամ, անպակաս ու մշտակալ, կրնանք յաջողիլ, մասամբ, կ'ըսէք, մասամբ ամբողջ մեր տառապեալ հայ ազգակիցներն և անոնց անհուն պիտոյքներուն կիսովին օգտակար հանգիստեալ, իսկ եթէ ամեն բան պիտի կարծէք թէ՛ խօսքով և չոր ազգաբնութեամբ և հայրենասիրական քարոզներով կրնանք գահացնել, լաւ կ'ըլլայ որ արժէն խոստովանել, մեր չկամութիւնը և մեր քսակներն չբռնալու մեր որոշումը:

Սակայն պէտք է խոստովանիմ թէ ցարդ իզմիրցիներէն գտնուողներու տեղի մը չունեցանք, ամեն անգամ որ անոր առաջածնութեան վերահանութեան կոչում եղաւ, իրաբանն յայտարարեալ և տուաւ, առանց հաշուելու տուաւ, առանց մտածելու տուաւ և ապաքով եմ որ այս անգամ, ինչպէս նաեւ ազգապալին, ամեն անգամ որ հարկ պիտի տեսնուի անոր գիտել, պիտի տայ սիրով և հաճոյքով սա կէտն միայն նկատի տանելով որ ինք ևս իր դժբաղդ, ծարաւի, անպատեալ, տառապեալ, մերկ արեւնակիցներուն վիճակին ենթարկուած պիտի ըլլայ, եթէ քանակաւորութեան ունեւոր իր գահիճները, զինքն ալ տառաջին սե օրերուն մէջ՝ իր տաքուկ և հանգստաւէտ բնակավայրէն արտաքսելու:

Հանգանակիչ պատ. յանձնաժողովն ուրեմն ծանր գործ մը չունի կատարելիք, պատրաստակամ նախապատե պիտի գտնէ, որոնք առանց զինք գիտարութեանց մտանելու պիտի տան իրենց լուսնի իրեւ գոյգն պիտիանք իրենց ստուարակալ եղբայրներուն և քոյրերուն:

Հանգանակիչ յանձնաժողովոյ ամենէ զմարտիկ գործն հանգանակութեամբ գլխաւորներու յանձնաժողովն է բայց այդ մասին ևս չենք կարծել որ գիտարութիւններ ունենայ, որովհետեւ անոր մէջ կ'գտնուին փոքրահոտ, գի-

տակից և խելահաս անձինք, որոնք շատ զիւրութեամբ կրնան ուղղութիւն տալ մատակարարութեան փափակ գործին ու այսպէս թեթեւեղ արտասխանատուութեանց բաժինը:

Ուրեմն իզմիրցի հայեր, պատրաստուեցէք ձեր լուսնի անգամ մըն ալ նետելու մերկ ու անսպասարկ, դժբաղդ ու թշուառ, տառապեալ ու հարստահարեալ ձեր եղբայրներուն ու քոյրերուն համար . . .

Հ. Մ.

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

«ՔՆԱՐ»

Ոստ. Սահմանադրութեանէն յետո իզմիրի մէջ հաստատուած էր Կրթչտախան միութեան մը նախաձեռնութեամբ Կրթչտախաններու և խումբ մը Կրթչտախաններու, բոքերներու կառավարութեան պահուն, ինչպէս ուրիշ կարգ մը հիմնարկութիւններ, «Քնար» խումբն ալ ցրուիլ ստիպուած էր, չայդ հրէջներու ուղարկութեան առարկայ չդառնալու համար: Ուրախ ենք յայտարարելու թէ Տիար Յովհ. Հարոնեան կ'ընտան կազմակերպել «Քնար» խումբն ու վերսկիւ նախկին գործունեութեան:

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Տիար Գապար Հայրապետեան չըրապարակաւ իր չորհրդարաններն ներկայի խոսքի պարտ կը համարէ Տիար Երուանդ Նալպանտեանի, որ Պօզանթին կողմէր գտնուած ժամանակ մեծապէս օգտակար հանդիսացած է, զինք փրկելով շատ ծանրակշիւ պարագաներու մէջ:

— Նմանապէս Տիար Վահան Բօքմանեան իր չորհրդարաններն կը յայտնէ Դարահայրի, Ալաշէրի և Սակիւի մէջ ազգայիններէ վայելած իր հիւրընկալութեանց և իրեն նկատմամբ անոնց համակիր վերաբերումն նկատմամբ:

ԴՐՈՇԱԿԸ

Ինչպէս Պօլսոյ նմանապէս իզմիրի մէջ հայերը գովելի նախաձեռնողութեամբ մը կ'ապարտատուն Հայկական ամեն ոք իր բմբնած կամ լաւ կերպով կ'ընէ, որով կատարեալ աններգահանութիւն մը առաջ կուգայ: Որքան որ գիտէինք, և Պօլսոյ մէջ ևս պատրաստուածներէն տեսնեք, զորքաւ կը հորիզոնական է և ոչ թէ ուղղահայեաց: Երեւակայելու է այն խառնակութիւնը որ յառաջ պիտի գայ, անոնց պարզութեւ պարագային, երբ այդ զորքայիններն ըմանք հորիզոնական և ունենք ուղղահայեաց պիտի երկին և կարծենք թէ օտարներու առջև լաւ տպաւորութիւն մը չպիտի ընէք, ծիծաղ չարժող այսպիսի երեւոյթ մը:

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Երեկ քաղաքս գարձան Ագն. Օր. Անան և Տիար Օ. Յ. Գուլումեան, որոնք չարաթ մը առաջ մեկնած էին քաղաքէս դէպի Պօլս:

ԹԵՄԱՆԱԿԻ ԹՂԹԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

Խմբագրութիւնս սիրով պատրաստակամութիւն ունի հրատարակելու իզմիրի չքնակալ թեմեր, հասած բոլոր թղթակցութիւններն, երբ չահեկանութիւն մը և կարեւորութիւն մը կ'ենթան, սակայն պիտի խնդրենք մեր

Թղթակիցներէն որ ուշադիր ըլլան աւելորդ բաներ չգրելու, բանաստեղծական դարձուածներէ հետո մնալու, այժմ բանաստեղծելու ասանք չէ. ինքնագովութիւններէ խուսափելու, րուն իսկ ազգային կեանքին հետ սոնչուծութիւն ունեցող խնդիրներն թղթակցութեան նիւթ չընելու և մանաւանդ երկար չգրելու, խնայելով մեղի իրենց գործը կրճատելու տաժանքը, ի նկատի ունենալով թերթի ծաւալը:

— Խմբագրութիւնս կ'իմպրէ նմանապէս իր աշխատակիցներէն և պատահական յօդուածագիրներէն իրենց յօդուածները գրել նկղ թղթերու և անոնց մէջ էջին վրայ, ընթերցողի կերպով:

ՅՈՒԹՊՈՒ

Այսօր կ. և. ժամը 3ին տեղի պիտի ունենայ ֆութպոլի մրցում մը Յունաց և Հայոց խումբերուն միջև Բանիօնի դաշտին մէջ:

ՆՈՒՅՄԱՆԱՆԻՍ

Տիար Կ. Յ. Պէշկէօթլիւրեան հետեւեալ համառօտագրութիւնը կը զրկէ մեզի:— Ուրբաթ կ. և. ժամը 2ին Հայ Բողոքականաց եկեղեցին տեղի ունեցաւ Ամերիկեան Աղջկանց վարժարանի Հայ ուսանողուհիներու նուազահանգէսը: Հանդիսատեսներն գեղազարդուած էր կանանչներով և զրօշներով և բազմաթիւ վերադարձութիւններով: Հանդէսին մէջ արտասանութիւններ եղան, երգեր երգուեցան, դաշնակի, ջութակի վրայ գեղեցիկ կտորներ անուեցան, Գրառատի է հանդէսին կազմակերպութեան առթիւ Օր. Մ. Սարաֆեանի դործունէութիւնն ու ետանդը: Հանդէսին հասցիքը իբր 10) ոսկի, պիտի յատկացուի տարագրեալներու:

ԽՈՒՐ ՏՈՂԵՐ

Յառաջիկային պիտի սկսինք մաս առ մաս հրատարակել իզմիլի անցուդարձերու մասին մանրամասն տեղեկութիւններ, «Սև օրեր» վերնագրին տակ: Ասոնց մէջ ընթերցողը պիտի կրնայ տեսնել իզմիլեցւոյ անցուցած ճգնաժամներն և արտապաշտօնը, ինչպէս նաև այնպիսի մանրամասնութիւններ, որոնցմէ տեղեկ չէ, նոյն ժամանակի արհաւիրաց պարագաներուն բերմամբ, վերջապէս ձգբլտ, որոշ պատմութիւնն այդ սև օրերուն, և բոլոր անցուդարձերն կառավարական և ազգային շրջանակներու մէջ պատահած իրողութեանց, որոնք քաղած ենք ժամանակին պաշտօնական աղբիւրներէ և այս բոլոր անցուդարձից մէջ, իրենց պաշտօնին, զիրքին ու վիճակին բերմամբ առնչութիւն ունեցող անհատներէ:

ԹՐԲԱԿԱՆ

ՊԶՏԻ ԲԱՐԲԱՐՈՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պոլսոյ և Իզմիլի հայ թերթերը տեղեկի պատմութիւնները կ'ընեն Անատոլիոյ գաւառներու մէջ խեղճ և անմեղ Հայ ժողովրդեան՝ այդ մշտաւարար նահատակի՝ անխնայ ու անխտիր սպաննուելուն, կոտորուելուն, միահամուռ աքտորուելուն, արտը՝ որուն ամենատիտը վախճանը եղած է միշտ ծամբուն վրայ խողովաղում ամենեւեմ անգութ ու ամենեւեմ անասելի եղաւ նախնիներով: Մենք հոս պիտի զոհանանք պատմելով ինչ որ պիտի մնուանենք թուրք պզտի բարբարոսութիւնները, բարբարոսութիւն՝ որ այս վերջին արարքներուն՝ այսինքն պատերազմի միջոցին ընհանուր կերպով քրիստոնէից ու մասնաւորապէս Հայոց դէմ մղուեցնութեան յետին աստիճանի մը հասած կը տեսնուէր: Մեր պատմութիւնները անձնապէս մեզ հանգաւած պարտաւոր են, կամ մեր իսկ ականջով լսածները կամ աչքով տեսածները, անգամ մը միայն պատուաւոր դրացւոյ մը խիտ իրական պատմութիւնը:

Իրիկուն մը ինձ բնակակից տիկնոջ հետ բակը նստած էինք. Իզմիլի մէջ տօթագիրն օրուան մը տօթագիրն իրիկունն էր այն ու բնականապէս տան

զուր լաց թողած էինք քիչ մ'ուսելի լայնօրէն չունչ տոնելու համար յանկարծ թուրք տիկին մը կը ներկայանայ զրան տոջն (նաքէն կ'ընենք թէ ազգայն Անգլո-հի մ'է եղեր թուրք հագարապետի մը հետ ամուսնացած): Անգլո-հի թուրք տիկինը քաղաքավար երանալու թուրք առն մը կը հարցնէր՝ զոր կը փնտռէ եղբի: Մենք տղալիսի տուն մը չձանձախով ցուցելով կը պատասխանէր չենք գիտեր ու խորհուրդ կուտանք մեզ գրացի գիտացի տան հարցնել՝ որ յորտեղու՝ թիւն ունի թուրքերու հետ: Խօսքը բերանէնս կը մնայ: Վաղարշապէս ներս կը խուժէ ամուսին հագարապետը կէս-գիւնով վիճակի մէջ ու խիտ աւարտական ամակամով մ'սկսելով իր խօսքը՝ «Երբ ըսել է կ'ըսէր տեղեկութիւն ինչորդ կ'ըսէր մը «չեմ գիտեր» լսելով գիտացի տունը զրկելով»:

Հասկցալ որ գիտացի պահու մը մէջ կը գտնուէին «Եթէնտիմ», ըսի, տիկնոջ հարցուցած տունը չեմ գիտեր ինչպէս կ'ըսէր խնդրած տեղեկութիւնը տալ:— «Երբ ըսել է չեմ գիտեր, ինչ ըսել է գիտացի տունը ցոյց տալ» ու իր բարկահայթ խօսքերուն կը միանային վեր բարձրացած իր բոսը «Յիմա առիկա կ'ընեցնեմ երեսիդ ըսելով իմէ չես գիտեր» ընկերացիք մեզի հետ որ գտնենք այդ տունը»:

Այս անտիպանելի բարբարոս պատասխանը կուտայ ահա տոնիկ հազարապետը: Հանած ազմուկէն գրացիներ կը հասնին, ընդորս և այն գրացին՝ որուն անունը տուած էի և որ իրօք կը ձանձախ եղեր փնտռուած թուրք ընտանիքը: Եթէնտիմ, ես ձեզի կ'առաջնորդեմ այդ տունը» կ'ըսէ ու մեր գլխէն կը ճամբէ կէս-գիւնով այդ կոպիտ թուրքը: Ծամբան անոյշ կերպով մը կ'ըսէ թէ ինչ հարկ կ'որ անարդարօք վարուել մէկու մը հետ խողովաղում տեղեկութիւնը տալ չկրնալուն համար, զըրպարաութիւնը պատարաստ էր անիրաւ թուրքի մը բերինն մէջ. «Երբ ըսել է, կ'ըսէ, նա հայհոյեց ինձի, տունէս դուրս ելի՛ր գտնեց»:

Այսպիսի պատմութիւններ ստեղծուելի կ'ունենան անիրաւուրդ թուրքէն՝ կարծեցեալ արդարացում մը գտնելու համար:

Այլ տուակ յուտուր: Երջակայ գիւղերը երթեկեկոյ չօգնուելու մէջ մեծ խնդրում կ'ըլլար պատերազմի ժամանակ ու կ'ըլլայ իսկ մինչև՝ հիմա, ուղեորը չէ՛ թէ նստելու ալ ոտքի վրայ կայնելու իսկ տեղ չգտնել եթէ քիչ մ'ուշ հասած ըլլալու դժբաղդութիւնն ունի: Տաք օր մ'էր, խիտ կանուխիկ գացած տեղ մը գրուել յաջողած էի: Քորտէլիօյի շողեկունին մէջ ծանօթ հալ տիկնոջ մը քով որուն մօտը կը գտնուէր իր սպասուհին մանկիկ մը բռնած: Ծոգեաւաւին մեկնելու ամենավերջին պահուն բարձրաստակ թուրք մը կը ներկայանայ ու մեզ գառնալով «Ե՛ք արա՛ւ չըն՛» կ'ըսէ հրամայօրէն: Բանալով տեղ չկար որ բանայինք՝ թեպէտ հարկ եւ զած ամէն ճիգ կը թափենք անիրաւ հրաման մը գոհացնելու համար: Ճարչկար: «Եթէնտիմ ե՛ք ե՛ք» կ'ըսեմ — «Վարօր սիգէ՞» մի վէրիլ միշտ իր» պատասխանեց խորտ ձայնով մը: «Ե՛ք արա՛ւ պաղալով», ու եկաւ մեր ու գրացի տիկնոջ գրեթէ կէս ծուկներուն վրայ նստու իշխողաբար, տիրապետական անտեղիտակ իրաւունք մը ի գործ դրած ըլլալու անստան համոզումով: Խեղճ տիկնոջ իր հանգիստ դիրքը թող տալու ստիպուած աղմուկին ու մանկիկ հետն առնելով՝ այդ ջերմագին օրը վարի սրահն իջաւ տաքէն նեղուելու համար գատաւ պարտ, ու պէտք էր բաղդաւոր սեւ պէր ինքզինք եթէ յաջողեցաւ նոյն իսկ անհանգիստ տեղ մը գտնել իրեն և իրեններուն համար...:

Ուրիշ պատմութիւն: Քորտէլիօյի մեր փողոցը գտնուող Նօգր - Տամ տը Սիօնի կըթական փառաւոր հաստատութիւնը պատերազմի

ժամանակ գրուում էր տէրութիւնն ու թուրք մանչերու վարժարան եղած մինչև անգամ էլ՝ կը կորցնուէր հոն Մեր տեղեկներով լսած ենք երթեկեկոյ աշակերտաց աւ յատկանշական խօսքը: «Կեանքը քաղաքի պէտքերի պիկով օրհնող, պիկ օթուածազըզ»:

Գառնիք ուրիշ յատկանշական գէպ մ'ալ ու վերջացնենք յօդուած մը որ սովորական պէտք է շարունակուի:

Իրացի նորեկ թուրք ընտանիք մը յանկարծ այցելութեան կ'երթայ իր գիւմացը չքեղ տուն մը բնակող հայ ընտանիքի մը ու սրահը ընդունուելով կ'սկսի գնալով մը մանր հարցումներ ընել տան բաժանուածներու մասին անուշագոյի ակնարկութիւններ իսկ ընելով ազապաչ հաւանական սեփականութեան մը, ու այս՝ պարզ ու ամենարեւական եղանակաւ՝ իբրեւ խիտ արգարացի պատահականութիւն մերձաւոր ազապաչի մը մէջ: Վարձակալ յուսադերեւ այդ թուրք ընտանիքը հիմա մեր թաղէն հեռացած ու այն փառաւոր տան տեղ՝ որուն հետ, նկարը կ'երեւար իր խաբուած աչքերուն, գացած համեստ նոր տուն մը վարձած է հեռաւոր թաղ մը զգոտ անշուշտ որ ինչու՞ սեփականութեան իր անձնակի իրաւունքը կ'որելի չըլլար ի գործ գնել այս պարագայէն: Կը հարցնենք հիմա՞. այդ թուրք աղայք տան մէջ առանց մեծերէն բան մը լսած ըլլալու վարիչ շրջանակներ՞ թեւադրեալ այսպիսի սպառնալից յայտարարութիւններ կ'ընէին քրիստոնէայ սեփականութեանց դէմ: Միթէ այդ գրացի թուրք ընտանիքը վարիչ շրջանակներ՞ թեւադրեալ էր այդ յափշտակիչ կողողտիչ արամադրութիւններու մէջ: Միթէ թուրքը կարծեցեալ ապստամբութեան մը պարագային՝ թեպէտ գոյութիւն իսկ չունենայ բոլոր քրիստոնէաներու կենաց, ընչից և պատու վրայ նուիրական ու անպայման իրաւունք չունի՞ զայն ի գործ գնելու ամէն ազատութեամբ, այս փտանգուոր պարագաներու մէջ թուրք մամուլը ևս մեծագոյն յանցաւոր ու պատասխանատու չէ՞ և թուրք մամուլը թուրք հանրութեան կարծիքը չի՞ ներկայացնել միթէ: Ինչու որ երեսն տեղութեան օձիքը բռնել որ անիրաւութիւն է անշուշտ միակ յանցաւորը հաշակելու...:

Հոս անհիշեթ երթաղորթիւն մը ընենք: Եթէ որեւէ օտար աղբի մէջ վարչական արիւնիկակ շրջանակ մը ամբողջ ցեղ մը վեճացնող այսպիսի անգութ հրաման մը տայ՝ կարելի՞ բան է որ ժողովուրդը տէրութեան ամէն կողմը գրեթէ միահամուռ ի գործ գնէ զայն ու այսքան վայրագ ու քստմեղի եղանակաւ:

Մ. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԹԵԱՏՐԸ ՏԸ ՉՄԻԻՒՆԸ

Միտեան Հայ արամալիկ խումբը զեկավարութեամբ Պ. Վ. ՇԱՀԻՆԵՆԻ յառաջիկայ Կիրակի ցօրեկ ժամը ճիշտ 3. 30 ին պիտի ներկայացնէ Պ. Ե. ՕՏԵԱՆԻ

ՋԱՐՇԸԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ

3 արարուածով կատարելագութիւնը

ԿԻՐՄՈՆԻ ՎՆԱԳՈՐԾԸ

Խիտ յուզիչ և արուեստագիտական արամը, ՀԱՅԻՆԻ ԼԵՃՈՒՍԻ:

Ծանօթ արուեստագիտուհի Տիկին Գառնիկ Օ. Շահինեանի խիտ հիւսնով պարերը պիտի յաջորդեն ներկայացումներուն: 20—5

Պարտիա Պարսիկ

Չոյզ Անմահներու յիշատակին՝ Իրենց Ծաղիկն

Տաղուած արտով,
Դահլիճներէ յոգնահեռ,
Ձեռներու զակ աղիսազուր,
Վսարակի, տրուած
Նշաններու ալ չկան,
Չոյզ Ջաներոյ յուսաշոյ:
Անթեաններն ինչեցին,
Կենդանի փեռնեցեցին՝
Չոյզ Աղանակներոյ Հայութեան:
Աշխարհի զաւակներ,
Չոյզ Հիւրիներն Մասիսի,
Ձեզ դիտեցին անթիք՝
Մհարայի թոռն ևւաւաքի:
Դու՛ք որ լացիք Հայ ցաւը,
Արեան գեռ, յիճն արցունքի,
Ուկրաւն ու հնձուած
Պարսկները հայկական,
Գնեցեալական դաշտերու,
Ժանն ձեռներ հնձող, արդ՝
Անա ևւորէն խառնեցին,
Դեան արեան ծաւաւի
Վագրերու եւ ինձերու,
Բորենիներ սանձաքի,
Դաւազեցին արձակուած,
Թաքերով արիւնաքոր,
Կրակներով փոքրաից,
Շոյիփովնիս թուաւոր՝
Պատանցին անաւոր,
Հայութեան հետ Ձեռ մարմին:

Մրապիթներ անօրեւ,
Ինչպէս համարակեցաք
Մօտեալ այդ
Տաւաններուն վեհանուշ,
Դաւիթներուն արքանուէր:
Չդեղնեցա՞ն ձեռ ձեռներ՝
Տապալեցու անխնայ,
Դաւիթները բարձրաւայ,
Կորոյները Հայութեան:
Չոյզ Յիւսէներն հայ գրչին՝
Խաչեցիք, ո՛հ,
Հայ-գողգորին հերոսներն,
Ձեռներովնիդ զապաշոս,
Շաղապեցիք՝
Մարմինները ֆիշեցին:
Շաղապով արախաւեցիք
Այդ զանկեր յիւսէսան:
Ա՛յ ինչ ընեց չի կարող...
Դահլիճներ արիւնիկակ,
Սաղապեցին,
Սանաւաւեսականներ,
Հայ արեան ծաւաւի
Կաղապներէ դուրս փրած
Դու՛ք զապաններ վերջապի:

Բայց շաղին մեջ գոր թացիք,
Պի՛ք հետեւիք խոյ առ խոյ:
Ձեռ խմա սապաքանին
Հասած եւ մեր ականջներ:
Անա՛ մեր դիւ կ'առկայծին
Կանթեղներ փոսփորային՝
Ուկրներեղ կայծկեցու,
Որմէ բռնկած մեր արեւ,
Բոցալստուած, հրկիզուած,
Փայտասկած,
Շաղապեցին պիտի արձակեն՝
Ոճաղործին անասուն:

Արդ թող հանգչին Ձեռ հոգին,
Մարմինները հող դարձած,
Հետեւորդները անաւաճ՝
Դրիշ-սուրով երկայնի,
Սեւ արիւնով պիտի մեր
Սեւ ճակաք՝
Պի՛ք թշուառնոյն աղաքանակ,
Կիսներական աշխարհի:
Ու պիտի կանգնեն
Կորոյները կարկառուն,
Իւրաքանչիւր Հայ արեւ
Խորհրդուն մեջ թափաւոր:

ՄԷՆԱՐ

ԲԻԷԼՈՐԵՆՅՈՒ

ՀԱՄԱԲԱՆԱԼ ԶԻԹԱԻԼԸ

Մեծախնայ և Փոքրախնայ վաճառու

Ձրանկայ թաղ, Լօբալ Անթաքի

Թիւ 3, դէմ դիմաց

Նախկին Բելլորէնցո և Բաարաքի

մեքենան քիչ առաջ մեկնող և մեքե-
նայի խոնգորումով ձամբան մոտցող
զինուոր զառանգեալ համար է։
Մենք իր խոտուումը յիշեցուցինք մեր
կացութիւնը պարկեցինք ու գիտե-
տուինք, թէ քանի որ այդ զինուոր-
բանի ուժով և իր հրամանները առ-
ստատելով ձամբայ էրած են իրենց
արժանի պատիժը կրեն և այդ մեքե-
նան մեզի յատկացուի անմիջապէս։

Անճարակ Գոմանաւորը՝ Ապէտին
պէջ բողբոջին մերժեցող յլեւ մեզի կը
մնար մեր միջոցներով մեր գլխուն ձորը
փնտաւր։ Իրմէ հետանալով հաւաքու-
ցանք պատրաստ մեքենային առջևը ար-
գիւցինք տնոր մեկնումը։ Կը նախա-
րենք հրացանի բռնուիլ քան թէ այդպէս
ծեր քանոնաձողքին ծառայել և ցու-
տէն ու թշուառութենէն մեռնիլ։ Այս
մեքենան մեր մարմիններուն վրայէն
մօայն կարող էք անցնել, ուրիշ կերպ
չպիտի թողարկենք։

Մեր այս պահանջին վրայ Գո-
մանաւոր խումը մը ոտիկաններ և
հաշիւ մը սուկնաւոր զինուոր խրկեց
մեզ հտ մղելու համար։ Մենք անյող-
գողք մնացինք առանց կոխի տեղի
տալու, մեր ըրածը խաղաղ ցոյց մըն
էր։

ԵՐԹԻՍԵՎ ԶԵՔԻՄԵԱՆ
(շարունակելի)

ԲԱՐՈՇԵՍԱԼ ՍԱՐԻ ԱՐԱՅԱՍԵԱՆԻ ՅԵՇԱՏԱԿԻՆ

Անգոր մանր Գորեկայի բուրա-
սակնի քաղեց ճորտիքի ծաղիկ մը,
այն ինչ կը ծաղկէր զարնանային ցօղով
յուսասիւն։

Յոյժ սիրեցեալ Մարի, վառվռուն
բնութեամբ, բարի վարմով, գրա-
ւորութեամբ ու բարեարարեամբ
աշխարհին սիրելին էիր դարձած։
Բայց ախտն, բիւր ախտն, 48 ժա-
մուան խորհրդաւոր հիւանդութեան
անկողին անց քնդ, դեղ ու դարման
անօգուտ գեղան ազատեալ սիրասուն
կեանքի մահուան հիւանդանոցին։

Ո՞հ սիրեցեալ Մարի, ինչու այդ-
չափ շուտ փակեցիր անմահ աշխարհ-
ինչու՞ արժան չի տեսար մեզ որ վա-
նելիքի քաղ հրեշտակային ձորհրդ,
անուշ դայիքի, անգուգալան դաշ-
նակի, որուն վարժուած էինք 19 սա-
րիներէ ի վեր։ Աւաղ, նախանձեցաւ
քեզ Աստուած։

Սիրեցեալ Մարի, երբ մտաբերեմ
քո ձորհրդ, ընթացի, չսիրոյ, խո-
տուածի, կարեկցութեան առ անկա-
րողս, մանաւանդ վերջին երկու տարի-
ներու ընթացիկ մեջ դեմքիդ սաքած
հրեշտակային գեղեցկութիւնը, խոր-
հրդաւոր հիւանդութեան, յանկարծա-
կան մահի իրողութեան մը առջև կը
դնեմ մեզի։ Դու հասարակ ես մը չէիր
այդ հոգի մը երկնային, որ զացիր
փայլեցնելու հրեշտակայ խումբը։

Շեք Հայրիկ Արաքսեան, դուն ե
կսկիծդ, անօրինակ ե ցաւդ քայց ըս-
փոյի՞ք սիրոյ, արե՞ք այնչաւ արաստի-
ներդ, զո՞հ մնացիր տեսնելով սիրեցեալ
Մարիդ անբառաւ պատկով բառած ի
դաստ քերովքից եւ սերովքից։ Գո-
հաբանե զԱստուած որ 19 տարիներ
արժանացուց քեզ վայելել գգուանքի
այդ կոյսին։ Ո՞հ հրաշագործդ իմ Աս-
տուած։

Իսկ քեզ, որքանեալ Մարի, քու ան-
մահ յիշատակիդ կը նուիրեմ հետեւեալը
որ կարծես յաւկայեա քեզ համար պա-
րաստուած ըլլար։

Անմահ ես, ո՞վ Մարի.
Քեզ քիչ՞ երանի.
Դարձանիդ մեջ հանգչի՞
Իրեւ յորտանի՞
Մարի՞՜ քունդ անուշ.
Մանկուհի խառնեմաւ
Թող կայեմ վեմ ճակիդ,
Պակ անբառաւ.
Եւ քող վարդ քայիւն
Հրեշտակներ, զիտուդ.
Լուսոյ մեջ ընկողմի՞
Մարիայիդ հոգիդ։

ԷԿԻՆԸ Յ. ԱՐԱՅԱՍԵԱՆ

Ա.ԲՍՈՐԵԱԼՆԵՐՈՒ Ի ՊԱՍՏ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՑԱԿ

(Շար. 1811 թիւէն)

Տիարք	Ասկի Փոխադրեալ 9910
Յակոբ Պողոսեան	7.50
Օր. Յ. Գորգոյսեան և Գործարարք	7.70
Ռակիրիլ Լաւորեան	7.50
Օր. Արմենուհի Գարաշեան	7
Թադիկեան տպարան	7
Կարապետ Ճիւղեան գրծք.	6.60
Տիկին Մարի Սահակեան	6
Պաշտօնը Պողոսեան	6
Թադիկ Բիւրակոսեան (Կազմածի)	5
Եղբոր. Մատթէոս Տէմիրճեան	5
Արամ Ամիրեան	5
Գէորգ Տէրտէրեան	5
Գարեթիլ Ա. Աւետիսեան	5
Վահան Թովմասեան	5
Կարապետ Օհանեան	5
Նիկողոս Արշեան	5
Էօմէնի Զ. Միտսեան	5
Կարպետ Նահապետեան	5
Մկրտիչ Փափազեան	5
Գեղամ Զըննողեան	5
Առաքել Համբարձումեան	5
Գրիգոր Ազատեան	5
Գէորգ Աւետիսեան	5
Յակոբ Բալանճեան	5
Յակոբ Պամմանեան	5
Իսմայիլ Կեան - ինչպէս Երեւան	5
Նազարէթ Նազարէթեան	5
Յովաննէս Աղճեան	5
Աստուր Արիստակէսեան	5
Տիկին Ա.	5
Գէորգ Տօկուշեան	5
Տիկին Մելիքեան Նաւասարդ	5
Համի Ստեփան Ասլանեան	5
Պատրիարք Արիստակէսեան	5
Յարութիւն Քիւրքեան	5
Մովսէս Փափազեան	5
Յակոբ Տէր. Յակոբեան	5
Քերովքէ Կիւրակեան	5
Տիկին Պոյաճեան	5
Տիկին Էլիզա Ն. Գարապետեան	5
Յակոբ Աւետիսեան	5
Միքայիլ Աւետիսեան	5
Ճէլէպեան Ընկերութիւն	5
Յակոբ Սլաճաճեան	5
Մկրտիչ Էրզնէթեան	5
Յովաննէս Պարտիզանեան	5
Մ. և Գ. Ս. Փափազեան	5
Յովաննէս Քիւրքեան	5
Գէորգ Սահակեան	5
Յակոբ Միտսեան	5
Յարութիւն Ղազարեան	5
Եղբորք Պարոնեան	5
Քերովքէ Կիւրքեան	5
Փեթրոնէ Փափազեան	5
Աւետիս Պաշտօնը	5
Յարութիւն Գրգորեան	5
Միտիկ Ազատեան	5
Մատուր Մարգարեան	5
Վահան Պարտիզանեան	5
Յովաննէս Ազատեան	5
Յովաննէս Տէր Աւետիսեան	5
Լեւոն Մկրտիչ	5
Նազարէթ Նէրսէսեան	5
Գրիգոր Տէր Միտսեան	5
Մարտիրոս Պաշտօնը	5
Պաշտօնը Արզաբեան	5
Յովաննէս Փափազեան	3
Տէր Ղեւոնդ Ա. քնյ. Մարտիրոս	3
Յակոբ Պէկեան	3
Արապի Մկրտիչեան	3
Հրանդ Մարտիրոս	3
Մարտիր Սէֆերեան	3
Համի Նազար Զըննողեան	3
Պողոս Տէրտէրեան	3
Հայկ Շահինեան	3
Գարաշեան Վարդանեան մրդին.	3
Շնորք Սարգեան	3
Ստեփան Քրքէսէլի	3
Տ. Անանիա քնյ. Քիւրքեան	3
Հովիթիլ Մատնակոյեան	3
Հայկան յ. Էմիրեան	3
Միտս Շիրինեան	3
Յակոբ Ազատեան	3
Նէրսէս Արապիկցի	3
Արքուհի Մամառեան	3

(Շար.) Գումար 10312.30

Ազգային Անցուդարձ

Իզմիրի Ս. Առաջնորդն գեղեցիկ օ-
ղով և հոնգիստ ձամբարդութիւն մը
ունեցած է մինչև Մայրաքաղաք և
իշխանած է Թաթարիւն պահպանը.
որ անհոգիստ հիւրեր ընդունելով
գրագած է, իսկ իրեն հարուստ Իզ-
միրցոյց Առաջնորդ. կը տեղեկանանք
թէ՛ նպատակ ուղղութեամբ թիւը անհա-
մեմատ վնէ կգած է։ Առաջնորդ Ս. ի
Գոնիա մեկնումը լրաց ըլլալով Գոնիայի
նորընտիր կուսակալը ձէմալ պէյ, իբ-
րե վաղեմի բարեկամ մը լուր զրկած
է որ իթէ կուղէ միասին ձամբարդեն,
Առաջնորդ Ս. ը հաճողով ընդունած է
նորընտիր վարչին յայտնած փափաքը.
Հինգշաբթի օր միասին ձաշած են
Թաթարիւն պահպանը, իսկ նոյն գի-
շերն ծանօթ ազգայիններու հետ խոր-
հրդակցութիւններ ունեցած է։ Ուր-
բաթ օր այցելած է Մոնթենեթօր Տօլ-
չիի և Եթէ հարկ տեսնէ պիտի այցելէ
նաե ինչ ինչ ծանօթ անձնաւորու-
թիւններու։ Առաջնորդ Ս. ը ներկայ
գտնուած է նաե ինչ ծանօթ փողովի նիւ-
տին ուր կարծեաց փոխանակութիւն-
ներ տեղի ունեցած են։

— Հովիթիլեան վարժարանի բարձ-
րագոյն կարգերու աշակերտներն
թուրքերէն դաստանդութեան զէմ
բողոքած և փափաք յայտնած էին
այլեւ այդ ընդուն ուսանելէ հրաժա-
րիւ Սակայն պատանեկան աշխարհի
քնակաւորարդ անգլապիւն ոգևորու-
մով մը ակամայ վերադարձ էին ի-
րենց ուսուցչներն ու տեսչութիւնը։
Այս ակամայ սխալն ուղղելու համար
Ուրբաթ կէսօրէ առաջ ուսանողներէ-
ներն փոքրիկ ատեն մը կազմեցին
իրենց ուսուցչական մարմնոյն հետ և
այդ տեղ պարզեցին իրենց նպատակը,
որ էր թուրքերէն ընդուն զերմ մնալ
և միևնոյն ժամանակ՝ երբեք իրենց
ուսուցչներն ու տեսչը վերադարձ-
լու նպատակ չունենալը։ Ինչպէս այս-
պէս պարզուելէ յետոյ հրաւիրուցու-
վարժարանայ տեսչէն, որմէ աշա-
կերտներէ ներդուրթիւն խնդրեցին
իրենց աշխարհին համար և խնդրեցին
որ Տիար Բարունակեան կրկին վերադ-
ար ընդհատած ուսումնորդ գա-
սուանդութիւնը։ Տեսչէն այս ան-
կեղծ և սրտաբուխ զոյժովն առջև
տեղի տալով, քանի մը խօսքերով
բացատրեց վարժարանական կեանքի
մէջ ուսանողներու պարտականու-
թիւնն, ինչպէս նաե անհեռատեսու-
թիւնէ յառաջ եկած անպատեհութիւն-
ներն և այսպէս վերջ դառաւ այս
փոքրիկ միջադէպը։ Աւետիկ է ըսել
թէ թուրքերէնի ուսուցումն դադրած
է Հովիթիլեան վարժարանի մէջ։

— Տարագրեալներու կարգով իր
յանձնախումբը մամաւորապէս կը
խնդրէ ազգայիններէ որ՝ պատասխա-
րեալներու համար երբ որ մտադրու-

թիւն ունենան ու է ուստեստեղէն
արտադրել, հաճին օր մը առաջ լուր
տալ յանձնախումբին մատակարարներէն
Տիար Սարգիս Սէֆերեանի կամ Տիար
Ստեփան Պարոնեանի, որպէս զի կար-
գադիր յանձնախումբը աւելորդ ծախ-
սերու չենթարկուի, ինքն ալ իր կող-
մէ առօրեայ ուստեստեղէն պարտաւոր-
ուած ըլլալով հայկաթիւն։

Տեղական Լուրեր

ԵՐԿԱՐ օրերէ ի վեր տեղական թեր-
թիւն քաղաքիս անապատով վիճակին
մասին կ'զրնէ, և ա՛յն օր տեղի ունե-
ցած գողութիւններուն և մարդասպա-
նութիւններուն արձագանգն կ'ըլլան։
Այս ամէնն սակայն օգուտ մը չունին
և նոյն վիճակը կը շարունակուի ա-
նընդհատ։ Երէկ գիշեր ժամը 9 - 9.30ի
միջոցներուն հշմարիտ ճակատամարտ
մը տեղի ունեցաւ խմբադրաստան կից
փողոցին մէջ, սուլիշի ձայներ, ատր-
ճանակներու անընդհատ արձակումներ
տեսցին չորջ տասը վայրկեան, այն-
պէս որ հետաքրքրուիլ կամ մօտենալու
փորձ մը վտանգաւոր հետեւանքներ
կրնար ունենալ, շարունակաբար ար-
արձակած գնդակներէն, վերջապէս չյա-
ջողեցանք բան մը հասկնալ և կ'ենթա-
դրենք թէ գողութեան հետապնդում
մըն էր։

ԵՐԿԱՐ կէսօրին Իզմիրի նաւահանգ.
մուտ գործեցին Անգլ. Ֆրանս. Իտալա-
կան մարտանաւեր մեծ ու փոքր տա-
րողութեամբ ընդամենը 6 հատ։

ՈՒՐԲԱԹ օր Գորտէլիօի մէջ հանգի
ոճիր մը գործուեցաւ Երզնկացի զին-
ւոր Արամի կողմէ որ իր քոյրն՝ Շամի-
րամն մարմնոյն վեց տեղէն վերաւորեց
ազօրինի յարաբերութիւններ ունեցած
ըլլալուն համար թուրքի մը հետ և Ա-
րամի բարեկամն Սահակ որ միասին
կ'գտնուէր տան մէջ ընակող Երանուհին
ու Մարին կ'փրաւորէ։ Մարի կը մեռ-
նի, միւսներու վիճակն ալ ծանր է
կ'ըսուի։

ՄԻՆՁԵՒ Երբ պիտի զրկուի ժողո-
վուրդն օգային կազէն և ինչ է պատ-
ճառն այս անտանելի վիճակին։ Զար-
մանալի է որ այս քաղաքին մէջ ոչ
դանդաւորող և ոչ բողբոջող կ'գտնուի,
ամեն բան ըստ հաճոյս կ'կատարուի և
ժողովուրդն ձայն չունի։ Եթէ բէթթոյ և
մոմ ունեցողներն չանցնելու նպատա-
կաւ՝ օգային կազը կ'զլացուի, կար-
ծենք բաւ է որքան տուժեց ժողո-
վուրդը։

ՀԱՅԻՂ գինն գլուխն առած սկսած է
ձեպնթացողն յառաջանալ, ո՛չ հար-
ցնող կայ և ոչ փնտռող կայ, ինչ և-
րանելի քաղաք է սա Իզմիրն և որքան
երանելի է անոր բնակչութիւնը։ Բա-
ղաբաւարարան կայ, քաղաքապետու-
թիւն գոյութիւնունի, ասոնք երկրոր-
դական խնդիրներ կ'մնան ու մնացած
են թուրք վարչութեան համար։

ՎԵՐՁԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. Պօլիս, 15 Դեկտեմ. 1918

Անատոլոսի զանազան տեղերէ Պօլիս բերուած եկեղեց. զանգալները իրենց
տեղերը կը վերադարձուին։ — Զօր. Թ. Տէսթէյէ Էտրինէ գտնուելով տեղւոյն
Հայոց տեղահանութեան պահուն քաղաքապետին ցոյց տուած պաշտպանու-
թեան համար շնորհակալութիւն յայտնած է։ — Կովկասի մէջ Վրացիներու և
Հայերու միջև զանազան ընդհարումներ կ'ունենան։ Երկու կողմն ալ հաշտուելու
համար ձեռնարկներ կ'ընեն։ — Համաձայնականներու կիլիկիոյ մէջ գտնուած ու-
տիկաններուն հետեւալը պահանջած ըլլալին կը հաւատուի։ — Հայ մեծա-
հարուստները Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ մինչև հիմա 900 ի մօտ հեղինակու-
թիւններ հրատարակած են Հայերու կրած չարչարանքներուն մասին։

— Զօրահաւաքութեան կանոնադրը պիտի փոխուի։ — Հայոց Պատրիար-
քարանք Գում - Գարուէն Բերա պիտի փոխադրուի։ — Պրակիոյ մէջ Պուլկար
հարստահարութիւններ սկսած են հոն գտնուող իսլամները ոչնչացնելու ձեռ-
նարկած են, այս մասին հարկ եղած բողոքը կատարուած է, Թուրքիոյ պաշտ-
պանութեան մասնաժողովին կողմէ։

— Երեսփոխաններու դէմ եղած անարգանքներուն նախագահ Խալիլ պէյ
դատ բացած է Ալի Բէմալ պէյի դէմ. դատաւարութիւնը տեղի ունեցել է երէկ,
որու միջոցին Ալի Բէմալ պէյ մէպուսներու շարութիւնները պարզելով Զօհրապ և
Վարդգէսի սպանութիւններուն լրաց ըլլալին և իրենց ընտրութիւնը օրինաւոր
չըլլալը բողոքած է և իրենց ի զին լուրթեա, իթիփատական կառավարութեան
կողմէ ուստեստեղէն և անպաւանդներուն ոսկերամ ըլլալով վճարուիլ յայտարա-
րած է ըսյոց ընդհ. դատախազը յանցապարտութիւնը պահանջած է Ալի Բէմալի։